

**Risnummer: 180586****RIS180586\_8-JUNI-2011****Den Haag, 31 mei 2011****Aan de gemeenteraad,****1. Inleiding**

Bij raadsmededeling van 14 september 2010, rm 2010.197, hebben wij u een ontwerp voor een nieuw Beleidskader Bewonersorganisaties gepresenteerd.

Aan de hand van dat ontwerp heeft wethouder Van Engelshoven de afgelopen maanden per stadsdeel gesprekken gevoerd met bewonersorganisaties en andere bewonersgroepen.

Op grond van de participatiereacties is het oorspronkelijke concept omgevormd tot een raadsvoorstel Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties.

Over dit concept-raadsvoorstel is inspraak gegeven.

Om zichtbaar te maken welke aanpassingen in het voorstel zijn gemaakt naar aanleiding van de ontvangen reacties zijn de desbetreffende passages gecursiveerd.

In het Participatie- en Inspraakverslag geven wij een algemene reactie op de ontvangen commentaren. Tevens vindt u daarin de verslagen van de stadsdeelgesprekken, de ontvangen schriftelijke reacties en onze beantwoording daarvan.

Bij dit raadsvoorstel hoort een financiële bijlage, waarin per organisatie is aangegeven wat voor haar in 2012 de gevolgen zijn van invoering van de nieuwe systematiek.

**2. Waarom dit voorstel?**

In het Coalitieakkoord 2010-2014 hebben wij aangegeven dat wij anders willen gaan samenwerken met bewonersorganisaties.

Wij hebben dat als volgt geformuleerd:

“In de participatie van bewoners zien wij de bewonersorganisaties als aanjagers en ondersteuners voor participatie vanuit de wijken. Deze coalitie wil een samenwerkingsrelatie opbouwen waarbij bewonersorganisaties niet alleen namens de wijk praten maar ook zorgen dat de wijk praat.

Wij formuleren nieuwe subsidievoorwaarden en een modelstatuut. Daarin staan duidelijke doelen voor de activiteitenprogramma's, de bestuursvorming en de representativiteit van de vertegenwoordiging van de wijk.”

In dit raadsvoorstel Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties werken wij deze ambities uit.

Met die uitwerking willen wij vier doelen bereiken:

- een sterkere relatie leggen tussen aard en omvang van de activiteiten van een bewonersorganisatie en de hoogte van de subsidie;
- meer mogelijkheden bieden aan bewonersorganisaties om binnen het beschikbare budget eigen keuzes te maken;
- een stimulans geven aan het democratisch functioneren van bewonersorganisaties;
- prikkels inbouwen om evenveel, of zelfs meer, te kunnen doen met minder geld.

**3. Waarom vinden we dat nodig?**

Er gebeurt veel in de stad. Veel van die activiteiten zijn waardevol. Wij hebben veel waardering en respect voor de inzet van de vrijwilligers die zich inspannen om met onze gemeente mee te denken en te werken. *Daarmee leveren zij een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan.*

*Iedere organisatie doet dat op zijn eigen manier. Sommige organisaties concentreren zich vooral op belangenbehartiging. Anderen ontwikkelen daarnaast ook sociaal-culturele activiteiten voor wijkbewoners en stimuleren en faciliteren andere actieve bewonersgroepen (zoals buurtpreventieteams of straatvertegenwoordigers).*

## Beleidskader Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties

*Sommige organisaties reageren vooral op plannen van de gemeente. Anderen ontwikkelen daarnaast ook zelf plannen voor verbetering van de leefbaarheid, de veiligheid en/of de sociale kwaliteit van hun wijk.*

*Sommige organisaties spannen zich zeer in om zoveel mogelijk bewoners bij hun activiteiten te betrekken en slagen daar ook in. Maar er zijn ook wijken waar het niet of nauwelijks lukt om de bewonersorganisatie te vernieuwen en te verjongen.*

*Die verschillen brengen met zich mee dat de behoefte van organisaties aan middelen en faciliteiten sterk kan verschillen. De een kan niet zonder professionele ondersteuning, de ander kan die best missen. De een zit samen met andere organisaties in een druk bezet gebouw dat de spil van veel wijkactiviteiten is, de ander heeft eigenlijk alleen een kantoor nodig en een paar keer per jaar een grotere vergaderruimte.*

*De huidige subsidiesystematiek houdt met al die verschillen geen rekening. Wij willen een ander systeem omdat wij een subsidiesystematiek die niet naar doelmatigheid en doeltreffendheid kijkt niet meer van deze tijd vinden.*

*Ons voorstel om de subsidiesystematiek te veranderen is niet ingegeven door de wens om een bepaalde bezuinigingstaakstelling binnen te halen. We zouden dit voorstel anders ook hebben gedaan. Evenmin is het ingegeven door een negatief oordeel over het huidige functioneren van de bewonersorganisaties als werksoort binnen het vrijwilligerswerk. Wij vonden en vinden dat bewonersorganisaties een belangrijke schakel zijn tussen overheid en burgers en een bijdrage leveren aan actief burgerschap. De waardering voor de werksoort bewonersorganisatie staat echter niet in de weg dat we net als bij alle andere gesubsidieerde instellingen kritisch moeten kijken of de bestaande wijze van subsidiëring doelmatig en effectief is.*

#### **4. Het belang van bewonersparticipatie**

Wij vinden bewonersparticipatie om verschillende redenen belangrijk:

- bewonersparticipatie is onmisbaar om de gemeente op het juiste spoor te zetten en te houden: doen we de goede dingen, en doen we die dingen goed;
- optimaal benutten van de kennis en creativiteit in de stad zorgt voor beter beleid en betere uitvoering;
- last but not least: de gemeente kan het allemaal niet alleen. Een stad kan niet schoon, heel, veilig, sociaal, ondernemend en creatief zijn als bewoners niet meedenken, meepraten en meewerken.

#### **5. Hoe is het nu?**

Op dit moment kent Den Haag 52 gesubsidieerde bewonersorganisaties. Samen vormen zij een bijna de hele stad dekkend netwerk. Per werkgebied (een wijk of een deel van een wijk) is er slechts één erkende en gesubsidieerde algemene bewonersorganisatie.

De bewonersorganisaties richten zich op bewonersparticipatie: de actieve betrokkenheid van bewoners bij zaken die hun directe woon- en leefomgeving betreffen.

Bewonersorganisaties zijn niet de enige groepen bewoners die zich in een wijk met bewonersparticipatie bezig houden. Ook andere groepen doen dat: actiegroepen, sociaal-culturele vrijwilligersorganisaties, huurdersverenigingen en –commissies, belangengroepen, vrouwengroepen, jongerenorganisaties, ouderenorganisaties, migrantenorganisaties, straatgroepen enzovoorts.

Bewonersorganisaties hebben wel een bijzondere positie. Zij richten zich op het algemeen wijkbelang. Dat betekent dat zij zich niet beperken tot een bepaald thema, een bepaald deel van hun werkgebied of het belang van een bepaalde groep. Door de breedte van hun insteek zijn de bewonersorganisaties voor de gemeente het eerste aanspreekpunt voor zaken die de wijk betreffen.

De bewonersorganisatie is echter niet de spreekbuis van de wijk, die met uitsluiting van anderen namens de wijk met de gemeente spreekt en overlegt. Haar taak is juist om de wijk aan het woord te laten. Dat gebeurt in de praktijk tot nog toe in verschillende mate. *Sommige organisaties zijn zeer actief op dit vlak, andere minder.*

## Beleidskader Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties

Onze facilitering van de bewonersorganisaties is gericht op de uitvoering van die taak:

- zij ontvangen een activiteitenbudget;
- zij kunnen beschikken over een budget voor een bepaald aantal uren administratieve ondersteuning en opbouwwerk;
- zij krijgen een huisvestingsbudget om een kantoor- en vergaderruimte te huren. Ook andere partijen in de wijk die zich met bewonersparticipatie bezighouden moeten daarvan gebruik kunnen maken.

De hoogte van de subsidiebudgetten wordt vastgesteld aan de hand van een rekenkundig model, met als bepalende factoren het aantal inwoners en de sociaal-economische status van het werkgebied. Tussen de kostenposten mag niet worden geschoven.

Voor deze systematiek is indertijd gekozen om de ambtelijke inzet voor de toekenning van de subsidies te minimaliseren. Zij kost weinig werk, biedt een hoge mate van zekerheid aan de ontvangers en minimaliseert het risico op beroep- en bezwaarprocedures.

Daar staat tegenover dat deze systematiek geen ruimte biedt voor maatwerk, niet prestatiegericht is en te weinig efficiëncyprikkels kent.

Op dit moment ontvangen de 52 Haagse bewonersorganisaties samen rond €1 miljoen subsidie per jaar voor huisvesting en activiteiten en rond €2 miljoen per jaar voor ondersteuning.

### 6. Kiezen voor kwaliteit

Wij willen de bestaande systematiek veranderen naar een subsidiesystematiek waarin:

- aard, omvang en kwaliteit van de activiteiten bepalend zijn voor de hoogte van de subsidie;
- middelen en faciliteiten worden toegekend op basis van een inhoudelijke beoordeling van de noodzaak ervan.

Ook moet deze systematiek prikkelen tot kostenbewustzijn en efficiency.

Kwaliteit betekent voor ons in deze discussie dat een organisatie:

- een aanwijsbare achterban kan mobiliseren;
- zich aantoonbaar inspant om alle geledingen binnen haar werkgebied te bereiken, ook en juist de groepen voor wie de participatiedrempel het hoogst is;
- initiatieven neemt om ontwikkelingen en verbeteringen in haar werkgebied tot stand te brengen;
- zich inspant om bewoners juiste en volledige informatie te geven;
- kan en wil deelnemen aan overleg met de gemeente en relevante derden;
- bereid is tot samenwerking met anderen (andere bewonersinitiatieven in de buurt/wijk, maar ook bv. ondernemers en winkeliersverenigingen);
- op een democratische en transparante wijze besluiten neemt en standpunten bepaalt;
- verantwoording aflegt aan de wijk;
- niemand uitsluit en de rechten van derden respecteert.

Deze werkdefinitie maakt duidelijk dat het bij “kwaliteit” niet gaat om een waardeoordeel van het college over de inhoud van de activiteiten of de standpunten die organisaties innemen.

*In het Coalitieakkoord 2010-2014 wordt gesproken over een modelstatuut. Dat moet onder meer regels bevatten voor het democratisch functioneren. Dat heeft twee aspecten. Intern democratisch functioneren gaat over zaken als de rechtsvorm die een bewonersorganisatie moet hebben, de wijze waarop besluiten tot stand komen en samenstelling en zittingsduur van het bestuur. Daarnaast is er ook extern democratisch functioneren: wat doet een organisatie om bewoners bij haar activiteiten en bij haar standpuntbepaling te betrekken. Beide aspecten komen in het modelstatuut aan de orde. Wij vinden het belangrijk dat voor zo'n modelstatuut een breed draagvlak bestaat. Daarom hebben wij een onafhankelijke werkgroep ingesteld onder voorzitterschap van mevrouw Nienke van Dijk, directeur van de Academie voor Sociale Professions bij de Haagse Hogeschool.*

*Deze werkgroep is gevraagd om ons te adviseren over het (interne en externe) democratisch functioneren, na consultatie van de organisaties. Het eindrapport van de werkgroep-Van Dijk is als bijlage bij dit voorstel gevoegd. De werkgroep bestaat uit professionals en Haagse burgers die actief zijn, of zijn geweest, als vrijwilligers*

*In hoofdstuk 8 van dit voorstel gaan wij in op de conclusies en aanbevelingen van deze werkgroep.*

## **7. Een model voor de toekomstige bekostiging van bewonersorganisaties in Den Haag**

Op basis van de uitgangspunten die in het vorige hoofdstuk zijn genoemd stelt het college zich het volgende model voor.

### Taken van bewonersorganisaties

Bewonersorganisaties hebben twee taken:

- Eerste aanspreekpunt voor de gemeente voor zaken die in de wijk spelen of daarop van invloed zijn.
- Het ontwikkelen van activiteiten in het kader van de bewonersparticipatie.

*Bij de eerste taak hoort een basissubsidie, die alleen aan bewonersorganisaties wordt verstrekt. Bij de tweede taak hoort een activiteitensubsidie. Die is niet exclusief bestemd voor bewonersorganisaties. Ook andere "organisaties van bewoners" die activiteiten ontwikkelen in de sfeer van bewonersparticipatie kunnen hiervoor een aanvraag indienen.*

### Basissubsidie

*De mate waarin een bewonersorganisatie activiteiten organiseert hangt mede af van wat er in een wijk aan de hand is. Of er nu veel of weinig speelt, elke bewonersorganisatie heeft een basis nodig. De basissubsidie is bedoeld voor de kosten van een kantoor, voor communicatie met de wijkbewoners en voor bureaurokosten. Uit de basissubsidie moet ook minimaal twee maal per jaar een vergadering kunnen worden gehaald voor een bijeenkomst met de wijk.*

Bewonersorganisaties kunnen dit budget naar eigen inzicht besteden.

Een eventueel batig saldo mag worden besteed aan activiteiten in het verlengde van de doelstelling van de organisatie.

*De omvang van de basissubsidie is gebaseerd op het aantal inwoners van de wijk in relatie tot het totale aantal inwoners van de stad. Het te verdelen subsidievolume bedraagt 15 % van de totale in 2011 verleende subsidie aan alle bewonersorganisaties samen.*

*Uit bijgaand overzicht blijkt wat dit betekent voor de afzonderlijke organisaties.*

### Activiteitensubsidie

Voor de tweede taak kunnen bewonersorganisaties een activiteitensubsidie aanvragen. Dat kan eens per jaar, aan de hand van een eenvoudig format. *Er is op gewezen dat niet een jaar van tevoren kan worden voorzien hoeveel inzet moet worden gepleegd voor belangenbehartiging, omdat dat mede afhangt van de plannen die de gemeente heeft in en met het werkgebied. Dat begrijpen wij. Wij stellen ons voor dat dit wordt opgelost door het opnemen van een stelpost in het programma op basis van ervaringsgegevens uit voorgaande jaren. Als er onvoorziene ontwikkelingen plaatsvinden in de wijk waarmee bij de opstelling van het activiteitenprogramma geen rekening kon worden gehouden kan de organisatie tussentijds een aanvullend subsidie aanvragen bij het stadsdeel. Deze tussentijdse aanvraag is vormvrij.*

Het activiteitenprogramma is de basis voor de beoordeling van de behoefte aan ondersteuning. Deze wordt dus niet meer, zoals tot nu toe, automatisch aan iedere bewonersorganisatie beschikbaar gesteld, maar alleen indien en voor zover de noodzaak daartoe blijkt uit het ingediende activiteitenprogramma. *Dat betekent dat in het activiteitenprogramma moet worden aangegeven voor welke werkzaamheden de ondersteuners worden ingezet. Bij de beoordeling kunnen de 'kwaliteitscriteria' genoemd in hoofdstuk 6 als ijkpunten dienen. In hun onderlinge samenhang geven zij een beeld van de kwaliteit van het functioneren van een organisatie.*

### Verdelingsgrondslag van de activiteitensubsidie

De stadsdelen ontvangen een ontschot budget, dat wordt berekend op basis van het aantal inwoners en de sociaal-economische status van de verschillende wijken in het stadsdeel. Het stadsdeel bepaalt aan de hand van de ingediende activiteitenprogramma's hoe dit budget over bewoners- en andere organisaties en over wijken wordt verdeeld.

## Beleidskader Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties

Hiervan heeft u een afzonderlijk raadsvoorstel ontvangen (Raadsvoorstel Bundeling kleine regelingen budget initiatieven en knelpunten, BOW/2010.709, RIS 178055).

Met “andere organisaties” bedoelen wij andere vrijwilligersorganisaties c.q. groepen van bewoners.

Het stadsdeelplan en de wijkprogramma’s dienen bij de verdeling van de middelen als beoordelingskader. Er is geen geormerkt budget per wijk, per organisatie of per kostensoort. Aan de hand van de ingediende programma’s beoordeelt het stadsdeel of en zo ja hoeveel en wat voor soort ondersteuning wordt toegekend. Door deze koppeling aan het stadsdeelplan wordt een optimale aansluiting gewaarborgd met de prioriteiten, doelstellingen en aandachtspunten die door de wijk zelf zijn geformuleerd.

*Tevens wordt hiermee willekeur uitgesloten.*

### Activiteiten

De activiteiten kunnen als volgt worden getypeerd:

- meedenken en meepraten (gevraagd en ongevraagd) over de ontwikkeling van gemeentelijk beleid, plannen en projecten in de sfeer van o.a. ruimtelijk-economische ontwikkeling, verkeer, volkshuisvesting, openbare ruimte, leefbaarheid, veiligheid, welzijn, integratie, jeugd- en jongerenwerk en maatschappelijke ondersteuning;
- het initiëren en/of (mede) uitvoeren van activiteiten ter verbetering van de leefbaarheid, de veiligheid of de sociale kwaliteit van de wijk;
- actieve medewerking aan samenwerkingsprojecten met andere organisaties, de gemeente, de politie, een corporatie of andere maatschappelijke partners met het oog op verbetering van de leefbaarheid, de veiligheid of de sociale kwaliteit van de wijk;
- informeren en activeren van wijkbewoners, met bijzondere aandacht voor moeilijk bereikbare groepen;
- zoeken naar nieuwe, nog niet eerder be- en verkende mogelijkheden om problemen op te lossen en kansen te verzilveren, met gebruikmaking van de kennis en creativiteit uit de wijk.

Bij grote gemeentelijke projecten die een extra vraag naar bewonersparticipatie genereren zal binnen de projectbegroting geld daarvoor worden vrijgemaakt.

### Administratieve en overige ondersteuning

Wij zijn van mening dat een bewonersorganisatie, net als andere vrijwilligersorganisaties, in staat moet zijn om zelfstandig een eenvoudige administratie te kunnen voeren, informatie te verstrekken, bijeenkomsten te organiseren en een besluitenlijst te maken van de bestuursvergaderingen.

*Administratieve ondersteuning* kan nodig zijn als er zo veel of zo complex werk moet worden verzet dat dit in redelijkheid niet allemaal van vrijwilligers kan worden gevraagd. Bij de beoordeling daarvan kan onder meer worden gekeken naar de volgende indicatoren:

- veel op de wijk gerichte activiteiten;
- activiteiten die uit meerdere bronnen worden gefinancierd, zodat meerdere keren en volgens verschillende kaders aanvragen en verantwoordingen moeten worden ingediend;
- meerdere werkgroepen;
- veel inzet op het informeren van moeilijk bereikbare bewoners(groepen);
- betrokkenheid van de organisatie bij meerdere grote(re) gemeentelijke projecten in het werkgebied.

Eenzelfde benadering hanteren wij voor de beoordeling van de noodzaak van *inhoudelijke ondersteuning (opbouwwerk)*.

De opbouwwerker verricht geen hand-en-spandiensten en is evenmin een betaalde secretaris.

De inzet van de opbouwwerker richt zich op:

- het geven van strategische adviezen;
- het ondersteunen van de organisatie bij het informeren en activeren van wijkbewoners, het voeren van acties en het overleggen en onderhandelen met de gemeente en;
- het versterken van de organisatorische en communicatieve vaardigheden van de bestuurs- en kaderleden van de bewonersorganisaties.

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

In het activiteitenprogramma moet helder zijn vermeld wat de opbouwwerker moet doen, hoeveel uren daarvoor nodig zijn en welke resultaten met zijn inzet bereikt worden. In haar jaarlijkse verantwoording geeft de organisatie aan of deze resultaten ook daadwerkelijk zijn bereikt.

*Wij gaan er van uit dat een organisatie eerst kijkt wat zij zelf kan doen en pas opbouwwerk aanvraagt als dat aantoonbaar nodig is. Een bewonersorganisatie is vrij om zelf te bepalen van welke instelling zij opbouwwerk-ondersteuning wil afnemen: hierbij geldt geen gedwongen winkelnering.*

*Inhoudelijke ondersteuning kan behalve door een opbouwwerker ook worden gegeven door bijvoorbeeld een webdesigner of een communicatiedeskundige. Uit het in te dienen activiteitenprogramma moet blijken welke ondersteuning wordt gevraagd en met welk doel.*

### Huisvesting

Het is voor ons niet vanzelfsprekend dat elke bewonersorganisatie over een eigen ruimte beschikt. Een eigen ruimte kan functioneel zijn als er veel activiteiten worden ontwikkeld en de bewonersorganisatie daadwerkelijk de functie van facilitair bedrijf vervult voor andere initiatieven van bewoners in de wijk. Maar als er hoofdzakelijk behoefte is aan een *kantoorruimte en een plek waar het bestuur kan vergaderen* ligt medegebruik van maatschappelijk vastgoed meer voor de hand. Voor andere vrijwilligersorganisaties is dat immers ook de regel.

Het college realiseert besparingen liever op zaken als huisvesting dan op activiteiten.

*Het budget voor huisvesting zal - als onderdeel van de basissubsidie – soms lager zijn dan wat de meeste bewonersorganisaties op dit moment gewend zijn. De bijlage geeft een overzicht van de gevolgen per organisatie. Onze voorlopige indruk is dat relatief veel organisaties aan een basissubsidie, zoals voorgesteld in het dictum van dit raadsvoorstel onder a voldoende zullen hebben om in hun huidige accommodatie te blijven. Maar dat geldt niet voor allemaal. Organisaties voor wie de basissubsidie niet voldoende is om hun huisvestingskosten te dekken moeten zelf beslissen hoe zij dit oplossen: door (meer) betalende onderhuurders voor de eigen accommodatie te vinden of door goedkoper te gaan wonen, bijvoorbeeld door medegebruik van een welzijnsaccommodatie of ruimte van een school, een corporatie of een andere instelling binnen haar werkgebied. De bewonersorganisatie is zelf verantwoordelijk voor het vinden van andere huisvesting. Het stadsdeel kan daarbij adviseren, maar neemt de verantwoordelijkheid niet over.*

*Denkbaar is dat in een aantal wijken niet onmiddellijk een goedkoper alternatief beschikbaar is. In die gevallen kunnen wij besluiten om de bestaande situatie voort te zetten, in principe voor bepaalde tijd. Dat betekent dat de zoekperiode voor een andere oplossing langer wordt. Ook is mogelijk dat organisaties nog lopende meerjarige huurcontracten hebben en dat het tussentijds openbreken daarvan meer kost dan door een verhuizing bespaard kan worden. Ook in deze situatie kunnen wij besluiten om de bestaande situatie te continueren, uiterlijk tot het moment waarop het huurcontract afloopt. Organisaties die aan de basissubsidie niet genoeg hebben om in hun huisvestingskosten te voorzien en geen andere goedkopere plek kunnen vinden kunnen dit melden bij de stadsdeeldirecteur. De stadsdeeldirecteur neemt het probleem niet over en betaalt evenmin volautomatisch bij, maar denkt met de organisatie mee en bemiddelt zo nodig naar aanbieders van maatschappelijk vastgoed in de wijk, zoals welzijnsvoorzieningen of scholen.*

### **8. Administratieve lastendruk**

*Wij zijn ons ervan bewust dat het aanvragen en verantwoorden van subsidie energie kost. Over het algemeen is dit zelden het favoriete karwei van een vrijwilliger. In de inspraak is door velen de vrees uitgesproken dat het nieuwe systeem leidt tot veel bureaucratie. Vergeleken met het oude systeem zal inderdaad meer energie moeten worden gestoken in het toelichten van de geplande activiteiten en van de ondersteuningsbehoefte. Wij vragen wat dit betreft overigens niet meer van vrijwilligersorganisaties dan wij van andere vrijwilligersorganisaties vragen. Bovendien komen bewonersorganisaties, anders dan andere vrijwilligersorganisaties, in aanmerking voor administratieve ondersteuning (op aanvraag).*

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

*Wij zijn er alert op dat de administratieve belasting beperkt blijft tot dat wat minimaal noodzakelijk is om de hoogte van de subsidie te kunnen bepalen. Organisaties die moeite hebben met het nieuwe systeem of met vragen worstelen, kunnen altijd terecht bij hun stadsdeel. Wij adviseren organisaties ook sterk om met het stadsdeel in gesprek te gaan voordat zij hun activiteitenprogramma inleveren, in de verwachting dat een goed gesprek vooraf veel onduidelijkheden uit de wereld zal helpen en ook zal bijdragen tot een snellere afdoening van het subsidieverzoek.*

**9. Democratisch functioneren**

*Een onafhankelijke werkgroep onder voorzitterschap van mevrouw Nienke van Dijk heeft advies uitgebracht over de vraag of het nodig is aanvullende beleidsregels te formuleren ten aanzien van het democratisch functioneren van bewonersorganisaties. Het rapport van deze werkgroep is als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.*

*De werkgroep heeft ter voorbereiding van haar advies gesprekken gevoerd met bewonersorganisaties. De verslagen van die gesprekken zijn als bijlage bij haar advies opgenomen.*

*De werkgroep stelt vast dat de bestaande spelregels ten aanzien van democratisch functioneren die in 1994 zijn vastgelegd in de zogenaamde IJkpuntennota nog niets aan actualiteit hebben ingeboet. Deze regels zijn alom bekend en worden ook breed gedragen. Wat gewaardeerd wordt in deze regels is dat het niet om resultaatverplichtingen, maar om inspanningsverplichtingen gaat.*

*De werkgroep stelt wel vast dat de IJkpuntennota geen regeling bevat voor de toetsing van de naleving van de ijkpunten. Zij stelt voor dit niet op te lossen met nieuwe regels, maar door af te spreken dat minstens eenmaal per jaar een voortgangsgesprek plaatsvindt tussen de bewonersorganisatie en het stadsdeel waarin partijen tegenover elkaar kunnen uitspreken hoe het gaat en wat zij daarvan vinden. In dat gesprek is het democratisch functioneren een aandachtspunt. Er is ruimte voor het signaleren van knelpunten en voor het plegen van overleg over oplossingsrichtingen. Wij vinden dit een goed voorstel en nemen het graag over.*

*De werkgroep adviseert geen regels te stellen over de rechtsvorm van een bewonersorganisatie of over de zittingsduur van bestuursleden.*

*Met het eerste punt zijn wij het eens. Wij hebben een voorkeur voor de verenigingsvorm, omdat die de beste waarborgen biedt voor democratisch functioneren. Maar we weten ook dat er zeer ondemocratische verenigingen en zeer democratische stichtingen bestaan. De rechtsvorm biedt op zichzelf geen garanties.*

*Van belang is in hoeverre de bewonersorganisatie wijkbewoners de gelegenheid geeft om mee te praten en mee te beslissen over de standpunten die de organisatie (namens de wijk) naar voren brengt en of er een verantwoordingsmoment is waarop bewoners de bewonersorganisatie kunnen aanspreken op de wijze waarop zij het algemeen wijkbelang heeft behartigd. De mate waarin dit het geval is kan aan de orde komen in de voortgangsgesprekken tussen de bewonersorganisaties en het stadsdeel.*

*Over de zittingsduur van bestuursleden denken wij deels anders.*

*Wij hebben er begrip voor dat het soms lastig is om nieuwe bestuursleden te vinden. Ook vervullen mensen soms zo'n belangrijke en inspirerende rol binnen een organisatie dat niemand hen zou willen (of zelfs kunnen) missen. Toch willen wij een maximale zittingsduur van zes jaar invoeren.*

*We vinden het belangrijk dat bewonersorganisaties zich inspannen om het stokje over te dragen naar volgende generaties en zich continu de vraag stellen of wat zij doen en hoe zij werken nog steeds aansluit bij wat een veranderende wijkbevolking van hen verwacht.*

*Op deze punten, maximale zittingsduur van bestuursleden en periodieke voortgangsgesprekken over het democratisch functioneren tussen bewonersorganisatie en stadsdeel, passen wij de IJkpuntennota aan. De vernieuwde IJkpuntennota 2011 wordt vervolgens toegezonden aan de besturen van de bewonersorganisaties.*

## **10. Overgangsregeling voor 2012**

*Het bespreken van dit beleidskader met de stad en het verwerken van de resultaten daarvan heeft tijd gekost. Parallel hieraan is ook gewerkt aan een voorstel om diverse geldstromen op het gebied van het vrijwilligerswerk en de ondersteuning daarvan te bundelen en vervolgens ontschot over te hevelen naar de stadsdelen. Deze “bundeling kleine regelingen” is van belang omdat uit dit budget onder meer de kosten van de activiteiten en de professionele ondersteuning van bewonersorganisaties zullen worden bekostigd*

*Er verandert zoveel in het systeem dat organisaties zich daarop ordentelijk moeten kunnen voorbereiden. Dat gaan we voor het komende jaar niet meer halen. Daarom stellen wij voor om 2012 als overgangsjaar te beschouwen.*

*De bewonersorganisaties ontvangen voor het jaar 2012:*

- *een basissubsidie voor de kosten van kantoor- en vergaderruimte, communicatie en bureaunkosten. De hoogte van deze basissubsidie is gekoppeld aan het aantal inwoners van de wijk in relatie tot het totale aantal inwoners van de stad en bedraagt 15 % van de totale subsidie 2011 voor alle bewonersorganisaties samen.*
- *administratieve ondersteuning op het niveau 2011.*

*Voor de aanvraag kan gebruik worden gemaakt van dezelfde formats als in 2011.*

*Daarnaast kunnen zij een aanvraag doen voor activiteitensubsidie. Uit de aanvraag moet blijken of er behoefte is aan professionele ondersteuning door een opbouwwerker en zo ja, voor hoeveel uur. Voor de beoordeling hiervan is van belang dat helder wordt aangegeven wat de opbouwwerker gaat doen en wat de resultaten daarvan moeten zijn.*

*Vanaf 2013 wordt aan de hand van het in te dienen activiteitenprogramma tevens bepaald of en zo ja hoeveel administratieve ondersteuning wordt toegekend.*

*In de loop van de tweede helft van dit jaar worden nieuwe formats voor de aanvraag van subsidie ontwikkeld. Uitgangspunt bij de ontwikkeling is dat de administratieve lastendruk voor de bewonersorganisatie zo beperkt mogelijk moet blijken. We nodigen een aantal bewonersorganisaties uit om met ons mee te denken over deze formats, zodat ze zo gebruikersvriendelijk worden als mogelijk is.*

## **11. Slotopmerkingen**

Wij geven prioriteit aan bewonersparticipatie in wijken en buurten. Naast het nieuwe beleidskader bewonersorganisaties, stimuleren wij bewonersparticipatie via de nieuwe Inspraak- en Participatieverordening en via i-participatie.

Voor de invulling van toekomstige bezuinigingen zullen wij daarom in eerste instantie kijken naar bovenwijkse overlegstructuren en platforms, bestaande uit vertegenwoordigers van organisaties die ook al afzonderlijk subsidie ontvangen. Tegen deze achtergrond kiezen wij, zoals al eerder aangekondigd, voor het beëindigen van de subsidie aan de Haagse Koepel met ingang van de jaarschijf 2012. Het bedrag dat hiermee wordt bespaard wordt in mindering gebracht op de taakstelling voor de bewonersorganisaties.

Wij zijn bereid om een beperkt budget beschikbaar te stellen voor de uitwisseling van kennis en informatie tussen bewonersorganisaties en andere bewonersinitiatieven in de sfeer van bewonersparticipatie. Het model dat ons hierbij voor ogen staat is het netwerk van buurtpreventieprojecten. Graag horen wij van de organisaties of hieraan behoefte bestaat.

Met de Commissie Loosduinen zal overleg worden gevoerd over een zeer aanzienlijke vermindering van de kosten die thans aan het functioneren van de commissie zijn verbonden.

*Het Adviesplatform Scheveningen heeft inmiddels bericht ontvangen dat haar status van gemeentelijk adviesorgaan wordt beëindigd, evenals de aan die status gekoppelde facilitering.*

**12. Besluit**

Tegen deze achtergrond stellen wij u thans voor het volgende besluit te nemen:

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 31 mei 2011.

Besluit:

1. In te stemmen met de volgende uitgangspunten voor de subsidiering van bewonersorganisaties, met ingang van 1 januari 2013:
  - a. Bewonersorganisaties ontvangen een basissubsidie voor de kosten van kantoor- en vergaderruimte, communicatiekosten en bureaunkosten. De hoogte van deze basissubsidie is gekoppeld aan het aantal inwoners van de wijk in relatie tot het totale aantal inwoners van de stad en bedraagt 15 % van de totale subsidie 2011 voor alle bewonersorganisaties samen, als gespecificeerd in bijlage 1 bij dit voorstel.
  - b. Om in aanmerking te komen voor de basissubsidie moet een bewonersorganisatie voldoen aan eisen van democratisch functioneren, vastgelegd in een door het college vast te stellen actualisering van de IJkpuntennota uit 1994.
  - c. In aanvulling op de basissubsidie kunnen bewonersorganisaties bij het stadsdeel een activiteitensubsidie aanvragen, op basis van een programma. Op basis van dit programma wordt tevens beslist over de toekenning van administratieve en overige ondersteuning.
2. Voor het overgangsjaar 2012 ontvangen de bewonersorganisaties:
  - a. een basissubsidie als gespecificeerd in bijlage 1 bij dit voorstel, voor de kosten van kantoor- en vergaderruimte, communicatiekosten en bureaunkosten;
  - b. een subsidie voor administratieve ondersteuning op het niveau 2011, als gespecificeerd in bijlage 1 bij dit voorstel, en
  - c. een activiteitensubsidie dat op aanvraag wordt toegekend en mede een bijdrage kan omvatten in de kosten van opbouwwerk- of overige, niet-administratieve, ondersteuning, als de noodzaak daarvan naar het oordeel van het college voldoende blijkt uit de aanvraag.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De raad van de gemeente Den Haag,

de griffier,

de voorzitter,

De bijlagen 3 t/m 6 liggen voor u ter inzage in de leeskamer van de Griffie, mapnummer: 33

Bijlage 1  
Overzicht van de basissubsidie en van de subsidie voor administratieve ondersteuning, op het niveau 2011

Bewonersorganisaties									
Naam bewonersorganisatie	Subsidie 2011					Subsidie 2012			
	huisvesting	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	algemene bewoners ondersteuning stadsdelen	Totaal 2011	basis subsidie	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	Totaal 2012
<b>CENTRUM</b>									
Archipel/Willemspark	4.537	5.898	17.342		<b>27.777</b>	6.274	PM	17.342	<b>23.616</b>
Stationsbuurt	3.125	7.679	14.062	12.337	<b>37.203</b>	4.322	PM	14.062	<b>18.384</b>
Paraplu	21.971	62.460	99.078	131.650	<b>315.159</b>	30.384	PM	99.078	<b>129.462</b>
Groene Eland	6.979	14.257	24.575	24.334	<b>70.145</b>	9.652	PM	24.575	<b>34.227</b>
Kortenbos	4.442	10.914	19.987	19.869	<b>55.212</b>	6.143	PM	19.987	<b>26.130</b>
Oude Centrum	pf *	10.122	18.537	18.344	<b>47.003</b>	5.697	PM	18.537	<b>24.234</b>
Rivieren-Spuikwartier	3.654	8.978	16.440	14.138	<b>43.210</b>	5.053	PM	16.440	<b>21.493</b>
Transvaal (BOT)	4.937	14.037	25.772	39.578	<b>84.324</b>	6.828	PM	25.772	<b>32.600</b>
Transvaal-Zuid	7.645	20.448	35.032	44.824	<b>107.949</b>	10.572	PM	35.032	<b>45.604</b>
	57.290	154.793	270.825	305.074	<b>787.982</b>	84.925		270.825	<b>355.750</b>
<b>ESCAMP</b>									
BORO Rustenburg- Oostbroek	11.676	23.852	32.662	27.741	<b>95.931</b>	16.147	PM	32.662	<b>48.809</b>
Bouwlust	9.050	22.236	40.736	35.239	<b>107.261</b>	12.515	PM	40.736	<b>53.251</b>
Leyenburg	9.410	14.787	21.270		<b>45.467</b>	13.013	PM	21.270	<b>34.283</b>
Moerwijk	10.197	30.086	55.095	47.766	<b>143.144</b>	16.933	PM	55.095	<b>72.028</b>
Morgenstond	11.021	27.081	49.592	49.363	<b>137.057</b>	15.242	PM	49.592	<b>64.834</b>
Vrederust	7.898	19.405	35.536	31.236	<b>94.075</b>	10.922	PM	35.536	<b>46.458</b>
Wateringseveld	pf *	18.827	27.379		<b>46.206</b>	16.568	PM	27.379	<b>43.947</b>
	59.252	156.274	262.270	191.345	<b>669.141</b>	101.340		262.270	<b>363.610</b>

\* Waarbij bij de instellingen in de kolom huisvesting **pf** staat opgenomen, houdt in dat deze instellingen om niet zijn gehuisvest in een welzijnsaccomodatie, geëxploiteerd door een HWO.

## Bewonersorganisaties

Naam bewonersorganisatie	Subsidie 2011					Subsidie 2012			
	huisvesting	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	algemene bewoners ondersteuning stadsdelen	Totaal 2011	basis subsidie	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	Totaal 2012
<b>HAAGSE HOUT</b>									
Benoordenhout	2.521	10.572	18.383		<b>31.476</b>	11.247	PM	18.383	<b>29.630</b>
Bezuidenhout	8.117	16.582	22.706	19.841	<b>67.246</b>	11.225	PM	22.706	<b>33.931</b>
Bezuidenhout-West	1.733	4.743	4.847	5.074	<b>16.397</b>	2.396	PM	4.847	<b>7.243</b>
Mariahoeve incl Marlot	8.850	18.079	24.879	24.626	<b>76.434</b>	12.238	PM	24.879	<b>37.117</b>
	21.221	49.976	70.815	49.541	<b>191.553</b>	37.106		70.815	<b>107.921</b>
<b>LAAK</b>									
BOL Laakkwartier- Noord	3.496	8.591	15.732	13.644	<b>41.463</b>	4.835	PM	15.732	<b>20.567</b>
Laakhavens	3.664	9.002	16.486	14.274	<b>43.426</b>	5.067	PM	16.486	<b>21.553</b>
Laakkwartier-Centraal	pf *	28.318	51.857	45.191	<b>125.366</b>	15.938	PM	51.857	<b>67.795</b>
Spoorwijk	pf *	11.360	20.802	18.331	<b>50.493</b>	6.393	PM	20.802	<b>27.195</b>
Schipperskwartier	pf *	4.432	5.915	5.301	<b>15.648</b>	1.818	PM	5.915	<b>7.733</b>
	7.160	61.703	110.792	96.741	<b>276.396</b>	34.051		110.792	<b>144.843</b>
<b>LEIDSCHENVEEN- YPENBURG</b>									
Leischenveen	pf *	18.230	27.348		<b>45.578</b>	16.043	PM	27.348	<b>43.391</b>
Bosweide	pf *	2.081			<b>2.081</b>	1.853	PM		<b>1.853</b>
Morgenweide	pf *	7.043			<b>7.043</b>	6.272	PM		<b>6.272</b>
Singels	pf *	4.943			<b>4.943</b>	4.401	PM		<b>4.401</b>
Waterbuurt	pf *	4.939	36.117		<b>41.056</b>	4.398	PM	36.117	<b>40.515</b>
De Bras	pf *	5.637			<b>5.637</b>	5.020	PM		<b>5.020</b>
		42.873	63.465		<b>106.338</b>	37.987		63.465	<b>101.452</b>

## Bewonersorganisaties

Naam	Subsidie 2011				Subsidie 2012			
			administratieve	algemene bewoners	Totaal	basis		administratieve

bewonersorganisatie	huisvesting	activiteiten	ondersteuning organisaties	ondersteuning stadsdelen	2011	subsidie	activiteiten	ondersteuning organisaties	2012
<b>LOOSDUINEN</b>									
Bohemen, Waldeck, Kijkduin/Oud Waldeck	9.176	11.929	20.742		<b>41.847</b>	12.690	PM	20.742	<b>33.432</b>
Houtwijk	6.171	13.006	18.673		<b>37.850</b>	11.424	PM	18.673	<b>30.097</b>
Kom Loosduinen	3.074	4.831	6.950		<b>14.855</b>	4.252	PM	6.950	<b>11.202</b>
Kraayenstein	pf *	4.676	6.727		<b>11.403</b>	4.116	PM	6.727	<b>10.843</b>
Nieuw-Waldeck	pf *	5.730	8.243		<b>13.973</b>	5.043	PM	8.243	<b>13.286</b>
Notenbuurt	1.312	2.062	2.966		<b>6.340</b>	1.815	PM	2.966	<b>4.781</b>
Tuinenbuurt	912	1.433	2.060		<b>4.405</b>	1.261	PM	2.060	<b>3.321</b>
	<b>20.645</b>	<b>43.667</b>	<b>66.361</b>		<b>130.673</b>	<b>40.601</b>		<b>66.361</b>	<b>106.962</b>
<b>SCHEVENINGEN</b>									
Duindorp	3.161	6.458	11.122	11.179	<b>31.920</b>	4.371	PM	11.122	<b>15.493</b>
Duinoord	4.883	7.673	13.104		<b>25.660</b>	6.753	PM	13.104	<b>19.857</b>
Duttendel/Wittebrug		1.773	4.622		<b>6.395</b>	1.561	PM	4.622	<b>6.183</b>
Havenkwartier	4.072	7.300	9.204		<b>20.576</b>	5.631	PM	9.204	<b>14.835</b>
Noordelijk Scheveningen	6.545	8.508	16.718		<b>31.771</b>	9.051	PM	16.718	<b>25.769</b>
Statenkwartier	6.558	10.306	14.825		<b>31.689</b>	9.070	PM	14.825	<b>23.895</b>
Stolkpark, Van	485	1.773	5.874		<b>8.132</b>	671	PM	5.874	<b>6.545</b>
WOS Wijkoverleg Scheveningen	7.256	11.402	16.402		<b>35.060</b>	10.035	PM	16.402	<b>26.437</b>
GSBO		1.194	6.062		<b>7.256</b>		PM	6.062	<b>6.062</b>
	<b>32.960</b>	<b>56.387</b>	<b>97.933</b>	<b>11.179</b>	<b>198.459</b>	<b>47.143</b>		<b>97.933</b>	<b>145.076</b>

## Bewonersorganisaties

Naam bewonersorganisatie	Subsidie 2011					Subsidie 2012			
	huisvesting	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	algemene bewoners ondersteuning stadsdelen	Totaal 2011	basis subsidie	activiteiten	administratieve ondersteuning organisaties	Totaal 2012
<b>SEGBROEK</b>									
Bomenbuurt (SBOB)	4.541	7.136	10.266		<b>21.943</b>	6.281	PM	10.266	<b>16.547</b>
Heesterbuurt	pf *	10.258	18.784	17.068	<b>46.110</b>	5.773	PM	18.784	<b>24.557</b>
Hyacint	4.049	6.362	9.152		<b>19.563</b>	5.599	PM	9.152	<b>14.751</b>
REVA Regentes- Valkenburg	15.382	37.796	70.045	60.417	<b>183.640</b>	21.272	PM	70.045	<b>91.317</b>
Vogelwijk	3.101	4.033	7.010		<b>14.144</b>	4.289	PM	7.010	<b>11.299</b>
Vruchtenbuurt	6.083	9.559	13.750		<b>29.392</b>	8.412	PM	13.750	<b>22.162</b>
	<b>33.156</b>	<b>75.144</b>	<b>129.007</b>	<b>77.485</b>	<b>314.792</b>	<b>51.626</b>		<b>129.007</b>	<b>180.633</b>
<b>TOTAAL</b>									
Centrum	57.290	154.793	270.825	305.074	787.982	84.925	PM	270.825	355.750
Escamp	59.252	156.274	262.270	191.345	669.141	101.340	PM	262.270	363.610
Haagse Hout	21.221	49.976	70.815	49.541	191.553	37.106	PM	70.815	107.921
Laak	7.160	61.703	110.792	96.741	276.396	34.051	PM	110.792	144.843
Leidschenveen Ypenburg		42.873	63.465		106.338	37.987	PM	63.465	101.452
Loosduinen	20.645	43.667	66.361		130.673	40.601	PM	66.361	106.962
Scheveningen	32.960	56.387	97.933	11.179	198.459	47.143	PM	97.933	145.076
Segbroek	33.156	75.144	129.007	77.485	314.792	51.626	PM	129.007	180.633
Totaal Generaal	<b>231.684</b>	<b>640.817</b>	<b>1.071.468</b>	<b>731.365</b>	<b>2.675.334</b>	<b>434.779</b>		<b>1.071.468</b>	<b>1.506.247</b>

Bijlage 2

## **Participatieverslag Beleidskader Bewonersorganisaties**

### *1. Inleiding*

Wethouder Ingrid van Engelshoven heeft haar voorstel “Nieuw beleidskader bewonersorganisaties” afgelopen herfst en winter besproken in negen stadsdeelgesprekken, waaraan is deelgenomen door bewonersorganisaties en andere bewonersgroepen.

De verslagen van deze gesprekken zijn bijgevoegd (bijlage 3). Daarnaast zijn diverse schriftelijke reacties ontvangen. De antwoorden die door de wethouder dan wel het college op die schriftelijke reacties zijn gegeven zijn eveneens bijgevoegd (bijlage 4).

Na afronding van deze consultatieronde is het voorstel aangepast en omgebouwd tot het ontwerp-raadsvoorstel Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties. In dit raadsvoorstel zijn de passages gecursiveerd die zijn toegevoegd of aangevuld als gevolg van de inbreng van bewoners(organisaties) in brieven of in de stadsdeelgesprekken.

Het ontwerp-raadsvoorstel is door het college vrijgegeven voor inspraak. De inspraaktermijn is afgelopen op 22 mei 2011. De ontvangen reacties en de antwoorden daarop zijn in dit Participatieverslag opgenomen in bijlage 6.

In dit Participatieverslag geeft het college een algemene reactie op de gemaakte opmerkingen. Voor het overige wordt verwezen naar de beantwoording van de afzonderlijke brieven.

### *2. Een constructieve, maar ook een emotionele discussie*

Wij hebben behoefte aan het maken van een opmerking vooraf.

Bewonersorganisaties dragen bij aan de sociale kwaliteit van onze stad en aan het woon- en leefklimaat. Door het informeren, consulteren en activeren van wijkbewoners stimuleren zij actief burgerschap. Dat vinden wij belangrijk.

Er zijn ook andere organisaties die zich met bewonersparticipatie bezig houden, als hoofdtaak of als neventaak. Zoals organisaties die zich richten op een straat, een buurt, een specifiek maatschappelijk belang of een specifieke bevolkingsgroep.

Ook zij doen belangrijk werk.

Bewonersorganisaties nemen een aparte positie in omdat zij expliciet gericht zijn op het algemeen wijkbelang. Dat betekent dat zij zich niet beperken tot een bepaald onderwerp of een bepaald deelbelang, maar zich inzetten voor alles wat er speelt in de wijk.

Dat is hard werk, vaak ook ondankbaar werk.

Wij hebben daar veel respect voor.

Wij stellen vast dat ons voorstel om de subsidiesystematiek te wijzigen veel onrust heeft veroorzaakt en veel emoties heeft opgeroepen. We kunnen ons dat goed voorstellen. Organisaties weten straks niet meer van te voren hoeveel subsidie en ondersteuning zij krijgen. Logisch dat dat de vraag oproept hoe het verder gaat. Zeker in een tijd van bezuiniging is het niet onbegrijpelijk dat men verandering in het systeem als het begin van het einde ziet. Wij hebben ons ingespannen om duidelijk te maken dat dat niet ons doel is.

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

Wij zijn ervan overtuigd dat door een bewustere inzet van middelen evenveel kan worden gedaan voor minder geld.

Wij spannen ons in om wat er ook gebeurt een basis te scheppen die solide genoeg is om te garanderen dat actieve organisaties die prominent in de wijk actief en zichtbaar zijn hun werk op een verantwoorde manier kunnen voortzetten.

Aan de maatschappelijke discussie over ons voorstel is door velen deelgenomen. De stadsdeelgesprekken waren zeer geanimeerd en druk bezocht. We hebben ook veel brieven ontvangen. Vrijwel iedereen heeft de moeite genomen om zijn standpunten goed te beargumenteren.

Dat waarderen wij.

Sommigen reageren in beginsel positief op de intenties van ons voorstel, maar plaatsen vraagtekens bij de uitwerking of doen op onderdelen een alternatief voorstel.

Anderen zien ons voorstel als een diskwalificatie, een miskennis van het werk dat zij al die jaren hebben gedaan. Als de gemeente het nu anders wil hebben we het kennelijk slecht gedaan. We begrijpen en erkennen die emotie, maar zij haalt elementen in de discussie die geen rol hebben gespeeld bij het maken van ons voorstel.

Laten we één ding duidelijk stellen: dit voorstel is geen afrekening. Ons doel is niet bewonersorganisaties het werken onmogelijk te maken. Integendeel, wij willen juist meer mogelijkheden scheppen om in te spelen op specifieke problemen, kansen en omstandigheden in een wijk. Het oude subsidiesysteem is in essentie een afkoopsom. Dat vinden wij kil en afstandelijk. Dat systeem houdt onvoldoende rekening met de soms zeer grote verschillen tussen organisaties, tussen wijken en tussen werkwijzen. Wij verwachten dat meer flexibiliteit in het systeem betere kansen biedt om recht te doen aan wat individuele organisaties nodig hebben. Wij beseffen dat bewonersorganisaties ondersteuning nodig kunnen hebben, maar we zien ook dat de behoeften uiteen lopen en dat de een meer, minder of andere dingen nodig heeft dan de ander. Faciliteiten toekennen zonder te kijken naar nut en noodzaak vinden wij niet meer van deze tijd. Subsidie moet geen afkoopsom zijn, maar een middel om een probleem op te lossen.

Flexibiliteit betekent ook dat we steeds moeten kijken naar de specifieke situatie van een organisatie. Wie echt geen goedkopere huisvesting kan vinden of wie zoveel activiteiten ontwikkelt dat hij in redelijkheid niet al zijn communicatiekosten ten laste van zijn basissubsidie kan brengen moet erop kunnen rekenen dat wij samen met hem naar een goede oplossing zoeken en niet volstaan met een kil 'regels zijn regels'. Het stadsdeel is de eerste gesprekspartner van bewonersorganisaties. Organisaties die opzien tegen het invullen van een activiteitenprogramma of daar hulp bij nodig hebben adviseren wij eerst bij het stadsdeel te rade te gaan. Een goed gesprek vooraf kan veel duidelijkheid bieden en problemen voorkomen.

Wat wij graag willen is dat we in goed onderling vertrouwen samen verder kunnen gaan. Onze intentie is dat actieve bewonersorganisaties door kunnen gaan met hun werk. Als dat in het gedrang komt horen wij dat graag, wij willen daarvoor dan oplossingen zoeken. Vooralsnog vertrouwen wij erop dat de nu ingeslagen richting de beste waarborgen biedt om waardevolle activiteiten te behouden of zelfs verder te versterken en tegelijkertijd effectiever om te gaan met het budget.

### *3. Opzet van dit verslag*

In veel gesprekken en schriftelijke reacties komen dezelfde punten aan de orde. Met het oog op de leesbaarheid van dit rapport is ervoor gekozen min of meer gelijksoortige reacties zoveel mogelijk te bundelen.

De reacties zijn geclusterd rondom de volgende thema's:

1. Waarom dit voorstel?
2. Waarom dit proces?
3. Waarom bezuinigen op bewonersorganisaties?
4. Houding van de gemeente
5. Administratieve lastendruk
6. Activiteitenprogramma en de beoordelingswijze daarvan
7. Huisvesting
8. Professionele ondersteuning
9. Organisatievorm
10. Zittingsduur bestuursleden
11. Overige aspecten van democratisch functioneren.

#### *4. Waarom dit voorstel?*

In diverse reacties wordt de vraag gesteld waarom de gemeente het nodig vindt om de subsidiesystematiek van bewonersorganisaties te veranderen. Sommigen vermoeden dat hieraan een negatief oordeel van de gemeente ten grondslag ligt over bewonersorganisaties. Vraag is waarop dat berust. Is er onderzoek geweest naar het functioneren van bewonersorganisaties en zo ja, welke manco's zijn daarin dan vastgesteld?

#### Reactie college

Het college heeft respect voor de inzet van vele vrijwilligers voor de sociale kwaliteit, de leefbaarheid en de veiligheid in onze stad. De bewonersorganisaties nemen daarin een belangrijke plaats in.

Het voornemen om de subsidiesystematiek te veranderen is niet ingegeven door een miskennis van de maatschappelijke betekenis van bewonersorganisaties of door een negatieve waardering van het huidige functioneren van deze organisaties.

Er is geen onderzoek verricht naar het functioneren van bewonersorganisaties in het algemeen of naar dat van afzonderlijke bewonersorganisaties. Daaraan hebben wij ook geen behoefte.

Wij worden via de stadsdelen voldoende geïnformeerd over het reilen en zeilen van de bewonersorganisaties. Het beeld dat daaruit naar voren komt is dat er veel variëteit bestaat in de wijze waarop bewonersorganisaties inhoud geven aan hun taak.

Sommige organisaties concentreren zich vooral op belangenbehartiging. Anderen ontwikkelen daarnaast ook sociaal-culturele activiteiten voor wijkbewoners en stimuleren en faciliteren andere actieve bewonersgroepen (zoals buurtpreventieteams of straatvertegenwoordigers).

Sommige organisaties reageren vooral op plannen van de gemeente. Anderen ontwikkelen daarnaast ook zelf plannen voor verbetering van de leefbaarheid, de veiligheid en/of de sociale kwaliteit van hun wijk. Sommige organisaties spannen zich zeer in om zoveel mogelijk bewoners bij hun activiteiten te betrekken en slagen daar ook in. Maar er zijn ook wijken waar het niet of nauwelijks lukt om de bewonersorganisatie te vernieuwen en te verjongen.

Die verschillen brengen met zich mee dat de behoefte van organisaties aan middelen en faciliteiten sterk kan verschillen. De een kan niet zonder professionele ondersteuning, de

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

ander kan die best missen. De een zit samen met andere organisaties in een druk bezet gebouw dat de spil van veel wijkactiviteiten is, de ander heeft eigenlijk alleen een kantoor nodig en een paar keer per jaar een grotere vergaderruimte.

De huidige subsidiesystematiek houdt met al die verschillen geen rekening. Wij willen een ander systeem omdat wij een subsidiesystematiek die niet naar doelmatigheid en doeltreffendheid kijkt niet meer van deze tijd vinden.

We vragen van bewonersorganisaties hetzelfde als van andere vrijwilligersorganisaties: inzicht geven in aard en omvang van hun activiteiten. Wij beseffen dat bewonersorganisaties in sommige opzichten een ander karakter hebben dan andere vrijwilligersorganisaties. Daarom komen bewonersorganisaties in aanmerking voor faciliteiten die andere vrijwilligersorganisaties niet hebben, zoals professionele ondersteuning. Dat verandert niet. Het enige dat verandert is dat deze faciliteiten niet meer volautomatisch beschikbaar worden gesteld op basis van een beoordeling van de noodzaak daarvan.

#### *5. Waarom dit proces?*

Sommigen vinden dat de gemeente eerst had moeten komen praten en luisteren met de bewonersorganisaties, om pas daarna een voorstel te maken. Een aantal deelnemers aan het participatieproces is bang dat de gemeente al een geharnast standpunt heeft dat zich niet of nauwelijks meer laat bijsturen.

#### Reactie college

Wij vinden niet dat wij steeds blanco de stad in moeten en pas na consultatie van belanghebbenden met een plan kunnen komen. Politici worden gekozen omdat zij een mening hebben: een programma met dingen die zij willen realiseren of veranderen in de stad. Van die mening mag de stad op haar beurt weer van alles vinden, maar het gaat ons te ver dat we geen discussiestukken of voorstellen meer de stad in zouden mogen sturen.

In het Coalitieakkoord heeft het college een visie gegeven op bewonersorganisaties. In het concept-Beleidskader is daaraan een invulling gegeven. Het concept-Beleidskader is gepresenteerd als een discussiestuk. Daarover is ook in alle openheid gesproken. Zoals uit het aangepaste voorstel, het ontwerp-raadsvoorstel Subsidiesystematiek Bewonersorganisaties, blijkt is serieus geluisterd naar de argumenten van de organisaties. Het oorspronkelijke voorstel is op diverse punten aangepast. De wijzigingen zijn in het aangepaste voorstel zichtbaar gemaakt. Het gevolgde proces is naar ons oordeel correct.

#### *6. Waarom bezuinigen op bewonersorganisaties?*

Sommigen geven aan dat op bewonersorganisaties niet bezuinigd zou mogen worden.

#### Reactie college

Als wij voor zulke grote bezuinigingen staan als nu het geval is spreekt het voor ons vanzelf dat we naar alle sectoren kijken. Wij hebben bewonersorganisaties juist ontzien. We hebben er niet voor gekozen hen gelijk te schakelen met andere vrijwilligersorganisaties. We hebben ook niet gekozen voor het beëindigen van faciliteiten, maar voor een andere manier van toekenning, die meer rekening houdt met wat een organisatie nodig heeft. Dat is geen platte bezuiniging, maar verantwoord en doelmatig omgaan met gemeenschapsgeld.

#### *7. Houding van de gemeente*

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

Opgemerkt wordt dat verbeteringen van twee kanten moeten komen. Het kan niet zo zijn dat op bewonersorganisaties wordt gekort en ze ook nog eens aan allerlei extra eisen moeten voldoen. Buiten beschouwing blijft in dit verhaal dat de gemeente (dat geldt voor zowel bestuurders als ambtenaren) in zijn contacten met de wijken zelf ook veel steken laat vallen.

Reactie college:

Natuurlijk valt er ook aan onze kant het nodige te verbeteren. In andere kaders, zoals het voorstel voor een nieuwe Inspraakverordening en de doorontwikkeling van de stadsdeelorganisatie bij de dienst Publiekszaken, gaan we daar nader op in.

De redenering dat een overheid eerst zelf volmaakt moet zijn voordat zij eisen mag stellen aan de ontvangers van gemeenschapsgeld gaat ons overigens te ver. Blijft u ons vooral aanspreken op wat wij volgens u (nog) niet goed (genoeg) doen, maar gunt u die ruimte ook aan het college en de raad.

*8. Administratieve lastendruk*

Veel mensen maken zich zorgen over een toenemende bureaucratie rondom de toekenning van subsidies. Ook maakt men zich zorgen dat activiteiten zich niet altijd zo lang van te voren laten plannen. Dat geldt met name voor de activiteiten die voortvloeien uit de taak belangenbehartiging.

Reactie college

Het is een hardnekkig misverstand dat het nieuwe kader leidt tot meer bureaucratie. Ook in de huidige systematiek moeten bewonersorganisaties een programma indienen. Terechte klacht van veel organisaties is dat dit programma geen rol speelt bij de vaststelling van de hoogte van de subsidie. Dat wordt nu dus anders. We gebruiken 2012 als overgangsjaar. Dat maakt het mogelijk om de komende maanden uit te trekken voor het opstellen van een zo eenvoudig mogelijke format voor de subsidieaanvraag voor 2013 en volgende jaren. Het model van dit format zal worden besproken met de stadsdeeldirecteuren en een aantal mensen uit de kring van de bewonersorganisaties, om te zien of men ermee uit de voeten kan. Wie vragen of problemen heeft kan altijd bij zijn stadsdeel terecht.

Evenals bij andere vrijwilligersorganisaties zal het ook bij bewonersorganisaties kunnen voorkomen dat men in de loop van het jaar behoefte krijgt aan het inwisselen van een geplande activiteit voor een andere die op dat moment harder nodig is. Een dergelijke verschuiving kan eenvoudig worden geregeld in een gesprek met het stadsdeel. Wij stellen ons voor dat de organisatie een begroting opstelt aan de hand van de ervaringen in vorige jaren. Als onvoorziene ontwikkelingen optreden wordt in overleg met het stadsdeel naar een oplossing gezocht. Bijvoorbeeld het indienen van een aanvraag voor een bijdrage uit het flexibele budget van het stadsdeel dat ontstaat door de bundeling van een aantal kleine welzijnsregelingen.

*9. Activiteitenprogramma en de beoordeling daarvan*

Gevraagd wordt hoe het programmaformat er uit komt te zien en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Reactie college

Ten aanzien van het format verwijzen wij naar onze reactie onder 5.

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

Het stadsdeelplan en de wijkprogramma's dienen bij de verdeling van de middelen als beoordelingskader.

Er is geen geormerkt budget per wijk, per organisatie of per kostensoort. Aan de hand van de ingediende programma's beoordeelt het stadsdeel of en zo ja hoeveel en wat voor soort ondersteuning wordt toegekend.

Door deze koppeling aan het stadsdeelplan wordt een optimale aansluiting gewaarborgd met de prioriteiten, doelstellingen en aandachtspunten die door de wijk zelf zijn geformuleerd. Tevens wordt hiermee willekeur uitgesloten.

### *10. Huisvesting*

Aangegeven wordt dat het essentieel is voor een bewonersorganisatie om te kunnen beschikken over een eigen ruimte. Verhuizen zal in veel gevallen problematisch zijn omdat er in de wijk geen andere, goedkopere ruimte te vinden is of omdat de organisatie vast zit aan een lang lopend huurcontract.

#### Reactie college

Het is voor ons niet vanzelfsprekend dat elke bewonersorganisatie over een eigen ruimte beschikt. Een eigen ruimte kan functioneel zijn als er veel activiteiten worden ontwikkeld en de bewonersorganisatie daadwerkelijk de functie van facilitair bedrijf vervult voor andere initiatieven van bewoners in de wijk. Maar als er hoofdzakelijk behoefte is aan een kantoorruimte en een plek waar het bestuur kan vergaderen ligt medegebruik van maatschappelijk vastgoed meer voor de hand. Voor andere vrijwilligersorganisaties is dat immers ook de regel.

Het college realiseert besparingen liever op zaken als huisvesting dan op activiteiten. Onze voorlopige indruk is dat de meeste organisaties genoeg hebben aan de thans voorgestelde basissubsidie om adequate huisvesting te kunnen bekostigen, al dan niet op de huidige plek. Organisaties voor wie de basissubsidie niet voldoende is om hun huisvestingskosten te dekken moeten zelf beslissen hoe zij dit oplossen: door (meer) betalende onderhuurders voor de eigen accommodatie te vinden of door goedkoper te gaan wonen, bijvoorbeeld door medegebruik van een welzijnsaccommodatie of ruimte van een school, een corporatie of een andere instelling binnen haar werkgebied. De bewonersorganisatie is zelf verantwoordelijk voor het vinden van andere huisvesting. Het stadsdeel kan daarbij adviseren, maar neemt de verantwoordelijkheid niet over.

Denkbaar is dat in een aantal wijken niet onmiddellijk een goedkoper alternatief beschikbaar is. In die gevallen kunnen wij besluiten om de bestaande situatie voort te zetten, in principe voor bepaalde tijd.

Dat betekent dat de zoekperiode voor een andere oplossing langer wordt. Ook is mogelijk dat organisaties nog lopende meerjarige huurcontracten hebben en dat het tussentijds openbreken daarvan meer kost dan door een verhuizing bespaard kan worden. Ook in deze situatie kunnen wij besluiten om de bestaande situatie te continueren, uiterlijk tot het moment waarop het huurcontract afloopt. Organisaties die aan de basissubsidie niet genoeg hebben om in hun huisvestingskosten te voorzien en geen andere goedkopere plek kunnen vinden kunnen dit melden bij de stadsdeeldirecteur. De stadsdeeldirecteur neemt het probleem niet over en betaalt evenmin volautomatisch bij, maar denkt met de organisatie mee en bemiddelt zo nodig naar aanbieders van maatschappelijk vastgoed in de wijk, zoals welzijnsvoorzieningen of scholen.

### *11. Professionele ondersteuning*

**Beleidskader Subsidiesystematiek  
Bewonersorganisaties**

Bijna alle organisaties die gereageerd hebben pleiten voor handhaving van de administratieve ondersteuning, een enkeling ook voor de opbouwwerkondersteuning, op de huidige voet, dus als onderdeel van de basissubsidie waarvoor geen aparte aanvraag nodig is.

Er wordt op gewezen dat administratieve ondersteuning onmisbaar is: vrijwilligers hebben niet de tijd en vaak ook niet de vaardigheden om al dat werk te doen.

Reactie college

Wij zijn van mening dat een bewonersorganisatie, net als andere vrijwilligersorganisaties, in staat moet zijn om zelfstandig een eenvoudige administratie te kunnen voeren, informatie te verstrekken, bijeenkomsten te organiseren en een besluitenlijst te maken van de bestuursvergaderingen.

Wij beseffen dat administratief werk niet populair is bij vrijwilligers. Andere typen vrijwilligersorganisatie moeten dit echter ook doen, zonder dat dit leidt tot het massaal weglopen van vrijwilligers of het onbestuurbaar worden van organisaties.

Wij beseffen dat uit het karakter van de werkzaamheden van een bewonersorganisatie voortvloeit dat de administratieve lastendruk soms aanzienlijk kan zijn. Daarom houden wij, alleen voor dit type vrijwilligersorganisatie, de mogelijkheid open om administratieve ondersteuning beschikbaar te stellen.

Administratieve ondersteuning kan nodig zijn als er zo veel of zo complex werk moet worden verzet dat dit in redelijkheid niet allemaal van vrijwilligers kan worden gevraagd.

Bij de beoordeling daarvan kan onder meer worden gekeken naar de volgende indicatoren:

- veel op de wijk gerichte activiteiten;
- activiteiten die uit meerdere bronnen worden gefinancierd, zodat meerdere keren en volgens verschillende kaders aanvragen en verantwoordingen moeten worden ingediend;
- meerdere werkgroepen;
- veel inzet op het informeren van moeilijk bereikbare bewoners(groepen);
- betrokkenheid van de organisatie bij meerdere grote(re) gemeentelijke projecten in het werkgebied.

De behoefte aan administratieve ondersteuning (en de redelijkheid daarvan) moet blijken uit het in te dienen programma. Datzelfde geldt voor de opbouwwerk-ondersteuning.

De opbouwwerker verricht geen hand-en-spandiensten en is evenmin een betaalde secretaris.

De inzet van de opbouwwerker richt zich op:

- het geven van strategische adviezen;
- het ondersteunen van de organisatie bij het informeren en activeren van wijkbewoners, het voeren van acties en het overleggen en onderhandelen met de gemeente en;
- het versterken van de organisatorische en communicatieve vaardigheden van de bestuurs- en kaderleden van de bewonersorganisaties.

In het activiteitenprogramma moet helder zijn vermeld wat de opbouwwerker moet doen, hoeveel uren daarvoor nodig zijn en welke resultaten met zijn inzet bereikt worden. In haar jaarlijkse verantwoording geeft de organisatie aan of deze resultaten ook daadwerkelijk zijn bereikt.

Wij gaan er van uit dat een organisatie eerst kijkt wat zij zelf kan doen en pas opbouwwerk aanvraagt als dat aantoonbaar nodig is. Een bewonersorganisatie is vrij om zelf te bepalen van welke instelling zij opbouwwerk-ondersteuning wil afnemen: hierbij geldt geen gedwongen winkelnering.

## 12. Organisatievorm

Een aantal bewonersorganisaties heeft de verenigingsvorm, anderen zijn stichtingen. Gevreesd wordt dat alle stichtingen zich nu moeten laten omvormen tot vereniging. Dat is duur en dient ook geen nuttig doel. Meer principieel is de vraag of de gemeente zich überhaupt wel moet (willen) bemoeien met het interne functioneren van een organisatie.

### Reactie college

Om met de principiële vraag te beginnen: we begrijpen de weerstand. We hebben daarom goed nagedacht of we eisen moeten stellen aan de interne organisatie van een bewonersorganisatie. We doen dat met andere vrijwilligersorganisaties ook niet. Wij hebben ervoor gekozen om een onderscheid te blijven maken tussen bewonersorganisaties en andere vrijwilligersorganisaties. Dat onderscheid is relevant omdat bewonersorganisaties ruimer worden gefaciliteerd. Dat verschil biedt een basis om aan bewonersorganisaties andere voorwaarden te kunnen stellen. Uit het speciale karakter van bewonersorganisaties vloeit voort dat aan hen hogere eisen mogen worden gesteld op het gebied van democratisch functioneren.

Het college heeft een voorkeur voor de rechtsvorm vereniging. Deze biedt de beste perspectieven op democratisch functioneren. We zijn ons er overigens van bewust dat er zeer democratische stichtingen en zeer ondemocratische verenigingen bestaan: de vorm is op zichzelf niet doorslaggevend. Van belang is in hoeverre de bewonersorganisatie wijkbewoners de gelegenheid geeft om mee te praten en mee te beslissen over de standpunten die de organisatie (namens de wijk) naar voren brengt en of er een verantwoordingsmoment is waarop bewoners de bewonersorganisatie kunnen aanspreken op de wijze waarop zij het algemeen wijkbelang heeft behartigd. De mate waarin dit het geval is kan aan de orde komen in de voortgangsgesprekken tussen de bewonersorganisaties en het stadsdeel.

We vinden het niet nodig dat alle bewonersorganisaties die nu de stichtingsvorm hebben naar de notaris gaan om zich een verenigingsvorm te laten aanmeten.

## *13. Maximale zittingsduur voor bestuursleden*

Een aantal organisaties maakt bezwaar tegen de maximum zittingsduur, deels met principieel argumenten (de gemeente moet zich daar niet mee willen bemoeien) deels met praktische: het is vaak zeer lastig om nieuwe mensen te vinden.

### Reactie college:

Als de maximum zittingsduur al tot problemen leidt dan zijn deze in ieder geval niet acuut. De regel werkt vanaf het moment van vaststelling van de nieuwe subsidiesystematiek. Alle organisaties hebben dus ruim de tijd op zich op de nieuwe situatie voor te bereiden. Wij kiezen voor invoering van een maximum zittingsduur om de volgende reden. Wij zien op verschillende plekken in de stad de samenstelling van de bewonersorganisatie door de jaren heen niet of nauwelijks veranderen. Dat kan een probleem worden als de bewonersorganisatie daardoor steeds minder representatief en herkenbaar voor de wijk wordt. Ook voor goed functionerende organisaties geldt dat tijdig moet worden omgekeken naar nieuwe mensen om het stokje aan door te geven. Organisaties die drijven op een of twee onmisbare mensen zijn kwetsbaar. Er moet op gekoerst worden dat een organisatie door kan gaan met zijn werk, ook

als de gezichtsbepalende mensen om welke reden dan ook wegvallen. Wij beseffen dat het soms moeilijk is om nieuwe mensen te vinden. Wij verwachten van bewonersorganisaties dat zij zich serieus en zichtbaar inspannen om zich te verjongen en te vernieuwen. De periodieke voortgangsgesprekken met het stadsdeel zijn een goed moment om samen met het stadsdeel door te nemen hoe dat verloopt en zo nodig afspraken te maken voor de toekomst. Overigens betekent de maximale zittingsduur voor bestuursleden niet dat betrokkenen na het completeren van hun maximale zittingstermijn niet meer voor de organisatie actief zouden mogen zijn in een andere hoedanigheid, bijvoorbeeld als adviseur of erevoorzitter. De maximale zittingsduur is niet bedoeld om actieve vrijwilligers te diskwalificeren of naar huis te sturen voordat zij daaraan toe zijn, maar om te stimuleren dat zij hun kennis en ervaring tijdig overdragen aan een nieuwe generatie.

#### *14. Overige aspecten van democratisch functioneren*

Er worden kritische kanttekeningen geplaatst bij aanbevelingen van de commissie-Van Dijk over het inzichtelijk en toetsbaar maken van het democratisch functioneren. Niet de wijze waarop of de effectiviteit waarmee aan belangenbehartiging wordt gedaan staat daarbij centraal, maar de frequentie van overlegsituaties of het verschijnen van nieuwsbrieven zijn bepalend voor het al of niet krijgen van subsidie.

#### Reactie college

Natuurlijk is het niet zo dat als een organisatie een nieuwsbrief te weinig heeft uitgebracht de kraan dichtgaat. Het aantal nieuwsbrieven, de frequentie van overlegsituaties e.d. zijn bedoeld als vertrekpunt voor een gesprek tussen het stadsdeel en de bewonersorganisatie over de mate waarin de organisatie zich inspant, en het haar ook lukt, om wijkbewoners te informeren en te activeren.